

Transformacions globals i conflictes socioambientals

10/2012 - **Medi ambient i Conservació.** L'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA) de la UAB publica a la revista *Global Environmental Change* una secció especial sobre "Transformacions globals, metabolisme social i la dinàmica dels conflictes socioambientals". En aquesta secció, diversos investigadors de l'ICTA aprofundeixen en la transformació global que s'està produint actualment amb el sorgiment de la Xina com un nou poder econòmic i com això repercuteix en els conflictes socials o ambientals arreu del món. Aquesta publicació va comptar amb un finançament parcial del projecte ENGOV sobre governança ambiental a Amèrica Llatina (www.engov.eu).

Mina d'Urani a Namíbia

La introducció al volum editat per R. Muradian, M. Walter i J. Martinez-Alier sosté que actualment estem experimentant una transformació global que constitueix l'inici d'una nova fase històrica del capitalisme modern. En les bases d'aquesta transformació hi ha el recent sorgiment econòmic de la Xina i la transició hegemònica que això implica. La transició no només es vincula a un canvi en la localització geogràfica dels nuclis econòmics del capitalisme, sinó també a una expansió del perfil metabòlic, és a dir el flux d'energia i materials de l'economia mundial i canvis substancials en el sistema global d'extracció i provisió de recursos naturals. Un creixent metabolisme social global està induint l'expansió de les fronteres d'extracció a Amèrica Llatina i a l'Àfrica, establint les condicions per al sorgiment de conflictes socioambientals.

Els articles publicats per S. Veuthey i J.F. Gerber així com el de M. Conde i G. Kallis avancen en l'estudi dels conflictes socioambientals en les fronteres d'extracció. Tots dos treballs analitzen l'exportació, en un cas, d'una preciositat (gambeta) i en un altre cas, d'un producte a granel (mineral d'urani) i els corresponents conflictes socioambientals a Equador i Namíbia. S. Veuthey i J.F. Gerber destaquen el rol de les dones en la lluita per la preservació dels manglars. M. Conde i G. Kallis expliquen els factors que incideixen en la presència o absència de resistències locals en zones d'explotació minera.

A. Scheidel i A. Sorman analitzen en detall l'expansió del cultiu d'agrocombustibles que està vinculada a un creixement dramàtic en el requeriment de terra i al fenomen anomenat Land Grabbing (apropiació o acaparament de terres), entrant en conflicte amb altres usos de la terra, com la producció de aliments.

L'article de M. Bruckner, S. Giljum, C. Lutz, K. Svenja Wiebe, analitza la substitució, en països industrialitzats, de materials extrets domèsticament per importacions provinents d'altres regions del món durant el període 1995-2005. L'estudi mostra que els països europeus i el Japó són dependents del subministrament de materials provinents directament i indirectament d'altres regions riques en recursos naturals. Per exemple, el consum de metalls d'altres regions supera en més de 3 vegades el subministrament domèstic.

L'article de T. Prior, D. Giurco, G. Mudd, L. Mason, J. Behrisch, aplica a Austràlia el concepte del "Pic dels minerals metal·lífers" (el moment en què l'extracció de metalls no pot créixer ja per respondre a la demanda). Austràlia és un gran proveïdor de la Xina. Els autors argumenten que el Pic s'explica per la difícil accessibilitat dels recursos, amb creixents costos socials i ambientals, i la creixent conflictivitat per l'accés a la terra i a l'aigua.

Mariana Walter

Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals

Roldan Muradian, Mariana Walter, Joan Martinez-Alier "Hegemonic transitions and global shifts in social metabolism: Implications for resource-rich countries. Introduction to the special section". *Global Environmental Change*, Vol 22 (3), 559-587.
 Sandra Veuthey, Julien-François Gerber
 "Accumulation by dispossession in coastal Ecuador: Shrimp farming, local resistance and the gender structure of mobilizations"
 Marta Conde, Giorgos Kallis
 "The global uranium rush and its Africa frontier. Effects, reactions and social movements in Namibia"
 Martin Bruckner, Stefan Giljum, Christian Lutz, Kirsten Svenja Wiebe.
 "Materials embodied in international trade – Global material extraction and consumption between 1995 and 2005"
 Armin Scheidel, Alevgul H. Sorman
 "Energy transitions and the global land rush: Ultimate drivers and persistent consequences."
 T. Prior, D. Giurco, G. Mudd, L. Mason, J. Behrisch
 "Resource depletion, peak minerals and the implications for sustainable resource management"